

Hoe blijf je bij met minder vaak voorkomende aandoeningen?

E-learning over korsakov en ergotherapie

Tekst: Martine Peek en Floor Jansen

Foto: Peekieproductions

Iedereen werkzaam in de praktijk kent het: een cliënt, gediagnosticeerd met een aandoening die je maar af en toe voorbij ziet komen. Té laagfrequent om er een (vaak kostbare) cursus voor te volgen, té frequent om naar een ander te verwijzen. Je blijft zitten met een onzeker gevoel: heb je de cliënt wel optimaal kunnen ondersteunen? Het was voor Floor Jansen en Martine Peek het motief om de onlinecursus 'Ergotherapie en Korsakov' te ontwikkelen. Zij zien het als een pilot om te kunnen bepalen of het ontwikkelen van een geaccrediteerde online cursus voorziet in de behoefte van ergotherapeuten.

In Nederland zijn ongeveer acht- tot tienduizend mensen bekend met het syndroom van Korsakov.

shutterstock

Martine Peek en Floor Jansen

Het komt regelmatig voor dat een ergotherapeut in de eerste of de tweede lijn cliënten krijgt met een beperking in handelen en participatie op basis van een diagnose waar de ergotherapeut weinig tot geen ervaring mee heeft. Dit zorgt voor moeilijkheden bij het professioneel redeneren en handelen. Er is geen opgebouwde expertise, waardoor de therapeut geen routines heeft in het redeneren over het gevonden probleem. Dit kan leiden tot twijfel over de haalbaarheid van de gestelde doelen. Wordt het geobserveerde handelingspatroon nu verklaard vanuit de diagnose, of hoort het bij de persoon? Is het geobserveerde handelingspatroon te beïnvloeden?

Een andere moeilijkheid bij het laagfrequent voorkomen van een diagnose is het ontbreken van een protocol of richtlijn. Vaak is er wel een expertisecentrum waar navraag gedaan kan worden. Maar het transformeren van de informatie van een expertisecentrum naar de eigen beroepspraktijk is niet eenvoudig. Daarbij komt dat literatuur vaak moeilijk vindbaar is, en vaak niet gericht of toepasbaar is op het professioneel handelen van een ergotherapeut.

Syndroom van Korsakov

Het syndroom van Korsakov is zo'n diagnose die laagfrequent voorkomt. In Nederland zijn ongeveer acht- tot

tienduizend mensen bekend met dit syndroom'. Maar niet iedere cliënt of zijn mantelzorger heeft een handelingsvraag en niet iedere handelingsvraag komt automatisch bij een ergotherapeut terecht. Het is daardoor een diagnosegroep die de ergotherapeut niet dagelijks in de beroepspraktijk tegenkomt.

Floor en Martine zijn praktijkhouder van ErgoDichtbij, een eerstelijnspraktijk voor ergotherapie in de omgeving Castricum en Amsterdam. Zij beschikken over ruime theoretische kennis en praktische vaardigheden over het syndroom van Korsakov, doordat ze beiden werkten bij een expertisecentrum voor Korsakov-patiënten. Zij werden toen regelmatig geconsulteerd door andere ergotherapeuten. Er lijkt dus een behoefte te zijn onder ergotherapeuten naar scholing over dit onderwerp.

Scholing

Traditionele vormen van scholing schieten bij laagfrequent voorkomende diagnoses vaak tekort. Als er al cursussen zijn, dan zijn deze vaak ver weg, kostbaar vanwege de laagfrequentie en/of niet toegepast op de expertise van ergotherapeuten. Daarbij komt dat het volgen van scholing vaak op een moment plaatsvindt dat de noodzaak voor het volgen er niet meer is. Het is hiermee een kostbare investering

waarbij uiteindelijk de leeropbrengst als minimaal gelabeld mag worden. Martine en Floor zijn op zoek gegaan naar een antwoord voor het bovenstaande probleem en hebben dit gevonden in het in eigen beheer ontwikkelen van scholing.

Cursuscriteria

Martine en Floor hebben tijdens de ontwikkelfase een aantal criteria aan de cursus gesteld, om zowel de kwaliteit als de aantrekkelijkheid van de cursus te waarborgen. Het belangrijkste criterium is dat de cursus in een online-omgeving aangeboden wordt, zodat hij op elk gewenst moment en op elke plaats te volgen is. Door deze flexibiliteit kan optimaal ingespeeld worden op de actuele behoefte van de ergotherapeut. Daarnaast was het een eis van Martine en Floor om hun cursus te baseren op actuele wetenschappelijke kennis. Dit hebben zij geborgd door een nauwe samenwerking aan te gaan met het Korsakov Kenniscentrum. Het kenniscentrum heeft op inhoudelijke onderdelen geadviseerd.

Een derde criterium is dat de cursus geaccrediteerd is bij ADAP. Hiermee voldoet hij aan de door Ergotherapie Nederland opgestelde kwaliteitscriteria.

Het laatste criterium is de betaalbaarheid. De cliëntpopulatie komt laagfrequent voor en het is aannemelijk dat ergotherapeuten slechts een beperkte investering kunnen doen om hun kennis en vaardigheden te vergroten.

De e-learning begint met algemene kennis over het syndroom van Korsakov: hoe vaak het voorkomt, hoe het ontstaat, welk gebied van de hersenen het aantast etc. Daarna wordt ingegaan op de gevolgen van Korsakov. Zowel de geheugenstoornissen als de gevolgen voor de sociale omgeving worden behandeld. Ook de verschillende benaderingswijzen worden

toegelicht in de e-learning. Tot slot komt de ergotherapeutische behandeling aan bod. Onder andere welke ergotherapeutische instrumenten zijn toepasbaar bij cliënten met het syndroom van Korsakov en welke interventies kunnen ingezet worden. Er wordt gebruik gemaakt van videomateriaal, artikelen, voorbeelden en tussendoor worden er toetsvragen gesteld. Aan het eind volgt een casus.

De e-learning "Ergotherapie en Korsakov: introductie en interventie" wordt op dit moment met gemiddeld een 8 beoordeeld. Dat niveau willen de auteurs natuurlijk bij volgende e-learnings evenaren. Ook wordt de huidige e-learning aangepast voor logopedisten en ergotherapeuten in België aangeboden via contacten met het Vlaams Ergotherapeuten verbond.

Toekomst

De cursus is inmiddels beschikbaar en de eerste ergotherapeuten hebben zich aangemeld. Het is nu van belang om te monitoren of de cursus voldoet aan hun wensen. Is de cursus direct toepasbaar voor de actuele problemen waar de ergotherapeut in relatie met zijn cliënt voor staat? Na de evaluatie van de ergotherapeuten zal de cursus op zowel inhoud als vorm bijgesteld worden. Uiteindelijk willen Floor en Martine de vraag beantwoorden of deze vorm aansluit bij de wens van ergotherapeuten.

De ambitie is om meerdere geaccrediteerde e-learnings voor ergotherapeuten te ontwikkelen. De volgende e-learnings zullen gericht zijn op de doelgroep ouderen, maar er wordt ook gedacht aan onderwerpen zoals community based werken. De auteurs willen graag weten aan welke onderwerpen behoefte is onder ergotherapeuten. In het evaluatieformulier van de e-learning wordt deze vraag gesteld. Dit kan ook kenbaar gemaakt worden door een mailtje te sturen naar elarning@ergodichtbij.nl.

Contact

Heeft u vragen of opmerkingen, dan kunt u contact opnemen met Martine Peek (06-14473565) of Floor Jansen (06-15080136) of stuur een email naar elarning@ergodichtbij.nl. Voor meer informatie <http://elarning.ergodichtbij.nl>

Referenties

Brochure Syndroom van Korsakov, Korsakov Kenniscentrum, 2010
www.korsakovkenniscentrum.nl/kennisbank/file/15/download/geraadpleegd
op 5 januari 2017.